

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Leiden
Postbus 9100,
2300 PC Leiden
Leiden, 15 mei 2019

Uw kenmerk Z/19/1373033

Inspraakreactie in het kader van Stedenbouwkundig plan en Beeldkwaliteitsplan
Humanities Campus.

Een Moreel Appèl

Geachte College,

‘Tenslotte biedt rampspoed een voorbeeld, omdat de kracht en de weerstand van goede mensen bij tegenslag een lichtbaken vormen voor onze duistere wereld. Door hun voorbeeld roepen zij anderen tot een zelfde houding op en geven als het ware de weg aan’,
Justius Lipsius 1584 (vertaling P.H. Schrijvers, 1983).

Deze prachtige uitspraak die wordt aangehaald in de biografie van Kees Schuyt over prof. R.P. Cleveringa heeft mij mede aangezet tot het schrijven van dit stuk aan u. Voor velen van u mogelijk overdreven maar er is de bewoners van het Doelencomplex daadwerkelijk een rampspoed overkomen door de plannen van de Universiteit met betrekking tot hun woningen. Niet alleen als overburen maar ook vanuit mijn vak als psychiater kan dit echt zo gesteld worden. In de gesprekken met de bewoners is de ontredde en onzekerheid zo evident waarbij de een als het ware verlamd raakt met slecht slapen en somberheid en de andere juist strijdvaardig. Bij allen is echter de machteloosheid voelbaar en de gevoelens van onrechtvaardigheid invoelbaar. Deze gevoelens werden ons nog eens duidelijk bij de 2^e en 4^e (laatste) Klankbordbijeenkomsten over het Doelencomplex. De betrokken personen van het architectenbureau, de Universiteit en de Gemeente Leiden waren opgetogen over hun doorontwikkelde plannen terwijl een paar betreurde bewoners onderuit of in de aanval gingen.

Als Alumnus van deze oude Universiteit begrijp ik haar handelen zelf ook nog wel. Door de jarenlange bezuinigingen van de Overheid op het Hoger Onderwijs heeft de Universiteit zich een steeds meer bedrijfsmatige aanpak eigen moeten maken. Hierbij past een groeiscenario waarbij buitenlandse studenten (inmiddels 30%) een aantrekkelijke en noodzakelijke inkomstenbron zijn geworden. Dat het groeiscenario is gelukt moge blijken uit de cijfers. Terwijl in de tijd van de rede van Cleveringa (1940) het aantal studenten 2600 bedroeg is dit aantal (2018) voor Leiden gegroeid naar ongeveer 25.000 (totaal aantal is 29.500 met 4500 voor de Haagse vestiging). Als dit afgezet wordt tegenover het inwonersaantal (79.000) in Leiden in 1940 dan bedroeg het aantal studenten destijds 3,5% van de bevolking. Thans is dit inmiddels 20% ! geworden op een bevolking van rond de 125.000 (2018). Uiteraard heeft Leiden als stad

hiervan geprofiteerd in veel opzichten maar deze enorme groei kent uiteraard ook zijn nadelen. Hierbij hoeven we alleen maar te denken aan de huisvestingsproblemen voor studenten maar ook secundair voor de andere inwoners in Leiden en de overlast van fietsen op alle plekken in deze prachtige stad met zijn historisch bepaalde grootte. De groei van Leiden zelf heeft daarom vooral buiten de historische kern moeten plaatsvinden.

Deze groeicijfers van de Universiteit Leiden zijn vooral opvallend als deze worden geplaatst tegenover andere studentensteden. In Amsterdam maken de studenten van de VU en GU samen 6,5 % uit de van de bevolking, in Utrecht bijna 10% en in Nijmegen ook 10% van de bevolking. In Groningen bedraagt dit 15% en voor Rotterdam slechts 5%.

Deze cijfers tonen duidelijk aan dat in Leiden het percentage studenten gemiddeld het dubbele is in vergelijking met de meeste andere Universiteitssteden.....

In de plannen voor de Humanities Campus wordt hierbij nog eens uitgegaan van een verdere groei van 12,5 % voor deze studierichtingen.....

Toch wil ik hierbij op U als College van Leiden vooral een moreel appèl doen waarbij ik mede op grond van mijn jarenlange ervaring als adviseur van de Inspectie voor Gezondheidszorg besef dat een politiek besluit anders verloopt dan men op grond van cijfers en feiten zou verwachten. Ook in Leiden ligt er het feit dat het College en de Gemeenteraad zich inmiddels hebben geschaard achter de wensen van de Universiteit. Het verhaal gaat dat er gedreigd wordt dat de Humanities Campus anders naar Den Haag zal gaan en dat zou inderdaad een verlies zijn voor de Universiteit en Leiden zelf. De vraag dient zich echter aan of het moreel juist is dat 58 sociale huurwoningen met tuinen afgebroken mogen worden voor park en groen én voor 50 studentenwoningen. Vele academici in de Pieters en Academiewijk vinden inmiddels van niet. Dit naast de feiten zoals grenzen aan de groei die er nu eenmaal zijn voor álle betrokkenen in Leiden binnen de singels. Alleen u kan zorgen voor evenwicht tussen aantallen bewoners en studenten en de belangen van alle betrokkenen wegen.

Zonder uw invloed vrees ik ook een toenemende escalatie met straks landelijke aandacht en uiteindelijk imagoschade voor alle betrokkenen. Naast mijn werk als (inmiddels niet meer praktiserend) psychiater ben ik ruim 20 jaar werkzaam als mediator waarbij het doel steeds is om te komen tot een wijze overeenkomst en niet 'mijn' overeenkomst.

Gaarne wil ik hierbij nog eens wijzen op de 3 waarden van prof. Cleveringa: Vrijheid, Gerechtigheid en Waarheid. Met Gerechtigheid bedoelde hij met nadruk gerechtigheid voor álle betrokkenen. Ik wens u wijsheid en moed toe.

Hartelijke groeten,

P.B.

Doelengracht

Dit Moreel Appèl wordt geheel gesteund en onderschreven door de directe overburen van het Doelencomplex:

De heer J.D. en mevr. N.J., Doelensteeg

De heer H.J.O. en mevr. M.G., Doelensteeg

De heer J.E. en mevr. M. M., Doelengracht

Mevr. A.C.B.R., Doelengracht

De heer R. G., Doelengracht

De heer Y.V., Doelengracht

Mevr. M.Z., Doelengracht

Mevr. E.J.S., Doelengracht

De heer Y.L. en mevr. H.L-V, Doelengracht